

Метою екологічної освіти у вищій школі має бути підготовка фахівців вищої кваліфікації (вчителів, викладачів, інженерів, магістрів, кандидатів і докторів наук) для організації суспільного життя і виробництва, проведення наукових досліджень у галузі екології, тобто вирішення повсякденних екологічних завдань і глобальних екологічних проблем. Тут потрібно фундаментально вивчати загальну теоретичну та прикладну екологію (охорону природи, раціональне природокористування та екологічну безпеку біосфери) [1, с.326].

Але на шляху реалізації цієї Концепції неперервної екологічної освіти в країні є ряд проблем, які слід вирішувати в першу чергу. На нашу думку, це такі проблеми:

1. Відсутність стандартів екологічної освіти в Україні.
2. Відсутність різнорівневих програм з дисципліни „Основи екології”.
3. Незабезпеченість екологічних дисциплін навчально-методичними матеріалами.
4. Відсутність центру по поширенню наочних посібників з екології та з інших близьких природничих дисциплін.
5. Недосконалість системи підготовки та перепідготовки викладачів екології різних ступенів екологічної освіти.
6. Недосконалість системи наукових досліджень в галузі екології та підготовки наукових кадрів з екології.

Багато з цих проблем, на нашу думку, можна вирішити найближчим часом і цим поліпшити якість екологічної освіти в Україні, що безсумнівно сприятиме розв'язанню багатьох екологічних проблем в Україні.

Список використаних джерел та літератури:

1. Запольський А. К. Основи екології / А. К. Запольський, А. І. Салюк. – К. : Вища школа, 2001. – 358 с.
2. Концепція екологічної освіти України. – К. : Міністерство освіти і науки України, 2001. – 15 с.
3. Крисаченко В. С. Екологічна культура / Валентин Семенович Крисаченко. – К. : Заповіт, 1996. – 352 с.
4. Салтовський О. І. Основи соціальної екології : курс лекцій / Олександр Іванович Салтовський. – К. : МАУП. –1997. – 171 с.
5. www.nbuu.gov.ua

Анотація

Л.А.Выговский, Т.В.Выговская

Экологическое воспитание как фактор повышения уровня экологического сознания студенческой молодежи

Рассматривается экологическое воспитание как фактор формирования экологического сознания у студенческой молодежи. У студенческой молодежи выделяются три уровни зрелости экологического сознания: наивно-реалистичный, обыденно-эмпирический и сознательно-теоретический. Анализируются пути формирования экологического сознания у студенческой молодежи в учебно-воспитательном процессе.

Ключевые слова: экологическое воспитание, экологическое сознание, уровни экологического сознания.

Summary

L.A.Vygov's'kyi, T.V.Vygov's'ka

Ecological Education as a Factor of Increase of Ecological Consciousness Level of Students

Ecological education as a factor of ecological consciousness formation of students is considered. Three levels of maturity of ecological consciousness are distinguished for students: naively-realistic, ordinary-empiric and consciously-theoretical. The ways of forming of ecological consciousness of students during teaching and educational process are analyzed.

Key words: ecological education, ecological consciousness, levels of ecological consciousness.

Дата надходження статті: „18” вересня 2012 р.

УДК [81'243 : 378.14] : 005.342 (045)

О.О.ВОЙТІК,

викладач

(м.Хмельницький)

Сучасні підходи до використання інноваційних технологій у навчанні іноземним мовам у вищих навчальних закладах

Стаття присвячена сучасним підходам до використання інноваційних технологій у навчанні іноземним мовам у вищих навчальних закладах, допоміжним засобам для покращення вивчення нового лексичного, граматичного та освітнього матеріалу, вихованню студентів у навчальному процесі.

Ключові слова: освіта, інноваційні технології, освітні тенденції, іноземні мови, навчальний процес, інтернет-ресурс, комунікативна культура, виховання.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Введення нових наукових технологій у наше розвинене суспільство вже стало стабільною закономірністю, яка стрімко набирає обертів.

Науковий прогрес вже торкнувся майже усіх сфер нашого життя. Не обійшов він науку та освіту. Говорячи про останнє, можна сказати, що новітні технології стали провідною ланкою в освітньому процесі. Це застосування інноваційних методів навчання, впровадження різноманітних методик як провідних вітчизняних, так і закордонних науковців та вчених, а головне поява сучасних освітніх технологій за допомогою яких, кожен викладач чи вчитель має змогу краще навчити та виховати своїх студентів. Використання даних освітніх тенденцій вже стало традицією при викладанні предметів як у вузі, так і школі. Яскравим прикладом цього нововведення є вивчення іноземних мов, шляхом використання інноваційних технологій.

Як вже відомо, вивчення іноземних мов завжди обумовлене появою нових методик, за якими кожна людина може отримати знання та вивчити історію, культуру і традиції країни, мова якої вивчається. Окрім цього, педагог, який навчає, завжди вдається до різних інновацій, щоб донести інформацію до слухача, навчити його оперувати отриманими знаннями, а головне за допомогою навчання, виховати освічену особистість.

Аналіз досліджень і публікацій... На сьогоднішній день впровадження освітніх технологій набуло широкого вжитку. Викладачі різних предметів досить часто звертаються до використання нових методів навчання. Не винятком є впровадження науково-технічного прогресу у вивчення іноземних мов. Розробкою і впровадженням у навчальний процес нових інформаційних технологій активно займаються такі дослідники як Є.І.Дмітрев, С.У.Новиков, Є.С.Полат, Т.А.Поліпова, Л.А.Цветкова та ін. Проте використання допоміжних засобів та методів досі носять експериментальний характер, та не у всіх випадках є ефективними помічниками, які покращують навчальний процес

Формулювання цілей статті... Стаття присвячена використанню інноваційних технологій у навчанні іноземним мовам у вищих навчальних закладах, допоміжним засобам для покращення вивчення нового лексичного, граматичного та освітнього матеріалу, вихованню студентів у навчальному процесі.

Виклад основного матеріалу... Освіта належить до найважливіших напрямків державної політики України. Держава виходить з того, що освіта – це стратегічний ресурс соціально-економічного, культурного і духовного розвитку суспільства, поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення міжнародного авторитету й формування позитивного іміджу нашої держави, створення умов для самореалізації кожної особистості.

З огляду на визначені пріоритети, найважливішим для держави є виховання людини інноваційного типу мислення та культури, проектування акмеологічного освітнього простору з урахуванням інноваційного розвитку освіти, запитів особистості, потреб суспільства і держави. Якісна освіта є необхідною умовою забезпечення сталого демократичного розвитку суспільства, консолідації усіх його інституцій, гуманізації суспільно-економічних відносин, формування нових життєвих орієнтирів особистості.

Використання новітніх технологій в навчанні дозволяє йти в одну ногу з часом, підвищувати зацікавленість учнів до навчання. Саме тому, актуальним питанням залишається на сьогодні розвиток сучасних освітніх технологій, поширення їх в сучасних освітніх закладах України. Також важливим та актуальним залишається наукове вивчення використання сучасних технологій навчання [2, 6-8].

Національна стратегія визначає основні напрями і шляхи реалізації ідей та положень Національної доктрини розвитку освіти, здійснення реформування освіти впродовж найближчих 10 років у нових соціально-економічних умовах [4].

В останні роки все частіше піднімається питання про застосування нових інформаційних технологій не тільки у середній школі, але й у вищому навчальному закладі. Це стосується не тільки використання нових технічних засобів, насамперед, це застосування нових форм і методів викладання, нового підходу до процесу навчання. Основною метою навчання іноземним мовам є формування і розвиток комунікативної культури студентів, навчання практичному оволодінню іноземною мовою, а головне виховання культури поведінки та мовлення.

На сьогоднішній день значні перетворення в області освіти торкнулися і навчання англійської мови у вузі. Зокрема стали інтенсивно впроваджуватися в навчальний процес нові інформаційні технології, такі як використання Інтернет-ресурсів, що для студента являється основним джерелом для пошуку потрібної інформації. Крім того кожен викладач також активно користується даним ресурсом для підготовки навчального процесу. За останні роки викладачі іноземних мов не профільного спрямування активно використовують мультимедійні засоби: магнітофони та відеоманітофони, навчаючі комп'ютерні програми, фахову періодику; все це базується на використанні комп'ютера. Для студента це легший спосіб для вивчення та запам'ятовування нового матеріалу, крім того за допомогою наочності можна навчити студента культурі поведінки та мовлення, виховати освічену особистість.

Необхідно, щоб кожен викладач зрозумів просту думку: комп'ютер у навчальному процесі – не механічний педагог, чи аналог викладача, а засіб для навчання студентів, що підсилює і розширює можливості його навчальної діяльності. Те, що викладач бажає одержати в результаті використання машини, у неї необхідно запрограмувати [5].

Таким чином, комп'ютер бере на себе ліву частку рутинної роботи викладача, вивільняючи йому час для творчої діяльності, що на сучасному рівні розвитку техніки не може бути віддана комп'ютеру [6].

Ефективність інноваційних засобів навчання і контролю для використання на заняттях по іноземній мові визначається за наступними критеріями:

- вони повинні сприяти підвищенню продуктивності праці й ефективності навчального процесу;
- забезпечувати негайне і постійне підкріплення правильності навчальних дій кожного студента;
- підвищувати зацікавленість, потребу у вивченні мови;
- забезпечувати оперативний зворотний зв'язок і поопераційний контроль дій усіх тих, кого навчають;
- мати можливість швидкого введення відповідей без тривалого їхнього кодування і шифрування;
- носити виховний характер [3, 6].

Як показує практика, з усіх існуючих засобів навчання, комп'ютери щонайкраще „вписуються” у структуру навчального процесу, найбільше повно задовольняють дидактичним вимогам і максимально наближають процес навчання англійської мови до реальних умов. Комп'ютери можуть сприймати нову інформацію, певним чином обробляти її і приймати рішення, можуть запам'ятовувати необхідні дані, відтворювати зображення, що рухаються, контролювати роботу таких технічних засобів навчання, як синтезатори мови, відеомагнітофони, магнітофони. Комп'ютери істотно розширюють можливості викладачів по індивідуалізації навчання й активізації пізнавальної діяльності учнів у навчанні англійської мови, дозволяють максимально адаптувати процес навчання до індивідуальних особливостей учнів [5].

Застосування комп'ютерів на уроках англійської мови значно підвищує інтенсивність навчального процесу. При комп'ютерному навчанні засвоюється набагато більша кількість матеріалу, чим це робилося за той самий час в умовах традиційного навчання. Машина не тільки навчає, але й допомагає правильно розподілити час, виховати в особистості терплячість та уважність. Крім того, матеріал при використанні комп'ютера краще засвоюється [3, 7].

Комп'ютер забезпечує і всебічний контроль навчального процесу. Контроль, як відомо, є невід'ємною частиною навчального процесу і виконує функцію зворотного зв'язку між студентом і викладачем. При використанні комп'ютера для контролю якості знань учнів досягається і велика об'єктивність оцінки. Крім того, комп'ютерний контроль дозволяє значно заощадити навчальний час, тому що здійснюється одночасна перевірка знань всіх учнів. Це дає можливість викладачу приділити більше уваги творчим аспектам роботи з учнями.

Необхідно відзначити, що комп'ютер знімає такий негативний психологічний фактор, як „страх”. Під час традиційних аудиторних занять різні фактори (дефекти вимови, страх припуститися помилки, невміння уголос формулювати свої думки і т.п.) не дозволяють багатьом студентам показати свої реальні знання. Таким чином студент, як правило, не чуває скутості і намагається виявити максимум своїх знань.

Висновки... На закінчення відзначимо, що зміни в структурі освіти є надзвичайно важливою і принциповою вимогою. Вони змінюють як систему освіти, так і систему суспільства. Без такої переорієнтації неможлива оптимізація процесів подальшого національно-культурного розвитку і гуманізації освіти в цілому.

На етапі оптимізації процесу навчання іноземним мовам, завдання викладача полягає в тому, щоб створити умови практичного опанування мови кожним студентом, вибрати такі методи навчання, які б дозволили кожній особистості проявити свою активність і творчість. Завдання викладача – активізація пізнавальної діяльності студента в процесі вивчення іноземної мови.

Сучасні педагогічні технології такі, як навчання у співпраці, проектна методика, використання нових інформаційних технологій, Інтернет-ресурсів допомагають реалізувати особово-орієнтований підхід у навчанні, забезпечують індивідуалізацію і диференціацію навчання з урахуванням здібностей студентів, їх рівня знань.

Форми роботи з комп'ютерними навчальними програмами на уроках іноземної мови включають: вивчення та поповнення словникового запасу; відпрацювання вимови; удосконалення діалогічного та монологічного мовлення; покращення писемного мовлення; удосконалення знань з граматики; виховання терплячості та гуманності.

Можливості використання Інтернет-ресурсів величезні. Глобальна мережа Інтернет створює умови для здобуття будь-якої необхідної студентам і викладачам інформації, що знаходиться в будь-якій точці земної кулі: народознавчий матеріал, новини з життя молоді, статті з газет і журналів, перегляд фільмів іноземними мовами, пошук електронних підручників, можливість спілкування з однолітками-іноземцями.

Масова комп'ютеризація пов'язана з тим, що сучасний комп'ютер є ефективним засобом оптимізації умов розумової праці в будь-якому його прояві. Однак, існує така особливість комп'ютера, яка розкривається лише при використанні його як пристрою для навчання і як помічника у отриманні знань – це те, що він не має емоцій та душі, з ним не можна поспілкуватися. Пристрій може доброзичливо спілкуватися з користувачем і в якісь моменти підтримати його, проте він ніколи не проявить ознак дратівливості і не дасть відчуття, що йому стало нудно. У цьому сенсі вживання комп'ютерів є, можливо, найбільш корисним при індивідуалізації певних аспектів викладання.

Звичайно, викладач повинний приймати активну участь у складанні поурочного планування, що визначає послідовність дій студента в поставленій задачі. Але в реалізації найважливішої психолого-педагогічної функції навчання – пред'явленні та виконанні студентами цілей і задач навчально-пізнавальної діяльності в умовах комп'ютеризації можливий гострий дефіцит безпосереднього спілкування викладача і студента, тут не вистачає живого слова викладача.

Отже, освітній процес потрібно забезпечити новими психолого-педагогічними методиками, які б забезпечували гуманістичну орієнтацію професійної підготовки студентів вузів. Що стосується викладання іноземних мов, то тут слід залучати у навчальний процес всі необхідні ресурси, щоб у результаті отримати освічену та виховану особистість.

Список використаних джерел і літератури:

1. Вільямс Р. Комп'ютер у школі / Р. Вільямс, К. Марлі. – К. : Вища школа, 2005. – 267 с.
2. Євстратенко С. С. Роль інформаційних технологій в процесі вивчення лексики на уроках англійської мови / С.С. Євстратенко. Випускна робота. – Херсон, 2012. – 31 с.
3. Зимова І. А. Психологічні аспекти навчання говорінню іноземною мовою / І. А. Зимова. – М. : Освіта, 1978. – 245 с.
4. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://guonkh.gov.ua/content/documents/16/1517/Attaches/4455.pdf>.
5. Носенко Є. Л. Застосування ІТ в освіті / Є. Л. Носенко // Іноземні мови в школі. – 2004. – № 6. – С. 9–11.
6. Поліпова Т. А. Упровадження комп'ютерних технологій у викладання іноземної мови / Т. А. Поліпова // Іноземні мови в школі. – 2002. – № 3. – С. 13–14.
7. Цветкова Л. А. Використання комп'ютера при навчанні лексиці в початковій школі / Л. А. Цветкова // Іноземні мови в школі. – 2002. – № 2. – С. 14–15.

Анотація

О.А.Войтик

Современные подходы к использованию инновационных технологий в обучении иностранным языкам в высших учебных заведениях

Статья посвящена современным подходам к использованию инновационных технологий в обучении иностранным языкам в высших учебных заведениях. Вспомогательным средством для улучшения изучения нового лексического, грамматического и образовательного материала, воспитательном процессе путем применения образовательных технологий.

Ключевые слова: образование, инновационные технологии, образовательные тенденции, иностранные языки, учебный процесс, интернет-ресурс, коммуникативная культура, воспитание.

Summary

O.O.Voitik

Current Approaches to the Use of Innovative Technologies in the Teaching of Foreign Languages in Higher Educational Institutions

The article is devoted to the modern approaches to the use of innovative technologies in the teaching of foreign languages in higher educational institutions. Additional means for better learning of new vocabulary, grammar, and educational material, the educational process through the use of educational technology.

Keywords: education, innovation, educational trends, foreign languages, learning process, Internet resource, communicative culture, upbringing.

Дата надходження статті: „28” вересня 2012 р.